

Welzijnscommissie Dierziekten

Inleiding

Op 3 juni 2020 heeft het kabinet besloten om nertsenbedrijven die zijn besmet met SARS-CoV-2 te ruimen. In verband hiermee is de Welzijnscommissie Dierziekten verzocht om de minister te informeren over de eventuele gevolgen voor het dierenwelzijn die zich als gevolg van de ruimingsactiviteiten voordoen en zo nodig de minister te adviseren over mogelijkheden om het welzijn van de betrokken dieren te verbeteren.

De commissie heeft in de periode van 5 juni tot en met 12 juni jl. 4 bedrijven bezocht op het moment dat deze bedrijven geruimd werden. Het betreft bedrijven van verschillende aard en omvang. In totaal werden op deze bedrijven ca. 24.400 moederdieren en ca. 127.000 pups gedood.

Werkwijze

Bij de bedrijfsbezoeken heeft de commissie de NVWA gevraagd een toelichting te geven op de werkwijze die werd toegepast. Vervolgens is geobserveerd hoe de ruiming werd uitgevoerd en welk effect dit had op de betrokken dieren. In dit verband is gelet op het vangen en hanteren van de dieren, de wijze waarop het doden van de dieren werd uitgevoerd en het toezicht dat door de NVWA werd uitgevoerd op de ruimingsactiviteiten. Voor en na het legen van de gasboxen werd gecontroleerd of er dieren bij waren die nog tekenen van leven vertoonden. Daarnaast werd geobserveerd of er tekenen zichtbaar waren die zouden wijzen op onrust vlak voor of tijdens het dodingsproces.

Observaties

De dieren werden gedood d.m.v. blootstelling aan koolmonoxide. Dit is de gangbare methode voor het doden van de dieren voordat ze van hun pels worden ontdaan. Afhankelijk van de leeftijd en het gedrag van de pups werden deze gelijktijdig met de moeder of kort daarna in de gasbox geplaatst. In die laatstgenoemde situatie werd de periode dat de pups alleen zaten beperkt tot ca. 15 minuten. De ruimingen werden uitgevoerd door de nertsenhouder met hulp van vast personeel en collega nertsenhouders op wiens bedrijf ook een infectie met SARS-CoV-2 was vastgesteld. Op één van de bedrijven werd in aanvulling daarop ook nog gebruik gemaakt van 3 externe uitzendkrachten. De NVWA reageerde adequaat wanneer het hanteren van de dieren aanpassing behoefde, of wanneer het werktempo moest worden verlaagd om het welzijn van de dieren niet onnodig aan te tasten en de effectiviteit van het proces niet aan te tasten.

Welzijnscommissie Dierziekten

In geen enkel geval is waargenomen dat er individuele dieren na het dodingsproces nog tekenen van leven vertoonden. Ook werd geconstateerd dat de dode dieren er gaaf uitzagen en dat er geen tekenen die zouden kunnen wijzen op voorafgaande onrust zichtbaar waren. De commissie constateerde dat een opschaling van het werkproces ook een opschaling van het toezicht op dit proces vereist. De NVWA heeft dit punt opgepakt en doorgevoerd bij volgende ruiming.

Conclusie

Het uitvoeren van de ruiming door de nertsenhouder en eigen personeel heeft als voordeel dat het vangen en hanteren van de nertsen adequaat werd uitgevoerd. Het tempo van de werkzaamheden lag hoog, maar er werd vakbekwaam en respectvol met de dieren omgegaan. Daarbij moet worden opgemerkt, dat de werkzaamheden voor betrokkenen emotioneel beladen waren. De gebruikte dodingsmethode werkte snel en voorkwam vermijdbaar lijden. De werkwijze en eventuele aanpassingen daarin waren er steeds op gericht om de duur van ongerief door het vangen en hanteren tot een minimum te beperken. De NVWA hield constant toezicht op een juiste uitvoering van alle stappen in het proces en reageerde adequaat in situaties waarin aanpassing van de werkwijze wenselijk was.

Uit de observaties van de commissie zijn geen onvolkomenheden of vermijdbaar ongerief vastgesteld.

Welzijnscommissie Dierziekten

Bijlage 1

Samenstelling Welzijnscommissie Dierziekten

Drs. W.A. de Leeuw (vz)
Dr. F.J.C.M. van Eerdenburg
Dr. M.A. Gerritzen
Drs. M.A.M. Houben
Dr. Ir. F.R. Leenstra
Ir. T.G.C.M. van Niekerk
Dr. Ir. C.G. van Reenen
Dr. T.J. Tobias